

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 218.

V Ljubljani, v ponedeljek 22. septembra 1884.

Letnik XII.

Cesar v Inomostu.

Nemogoče bi mu bilo, kdor bi hotel ali vsaj poskušal določiti, kje in v kateri deželi našega cesarja pri njegovem prihodu najbolj navdušeno sprejemajo. Da so pa visoki Tirolci v tem oziru na prvem mestu, kakor tudi da se po posebni vdanosti in vernosti avstrijski cesarski rodovini odlikujejo, je že zgodovinska resnica. Tudi sedaj, pretekli petek, je bil sprejem cesarja Franca Jožefa v Inomostu navdušen, kar je le biti zamogel, ob enem pa naj-srečnejši, kar si ga nam je misliti mogoče. Ulice so bile tako natlačene ljudi, da so se dvorne kočije le z največjo težavo korakoma dalje pomikale — menda v celem Inomostu ni bilo človeka, ki bi bil doma ostal. Vse, kar je imelo le količkanj zdrave ude, hitelo je venkaj ljubljene vladarja v svoji sredi pozdravljat. Slavo-klici po ulicah tesno nagnjetene množice dvigali so se na kviško, kjer so se spojevali z onimi, ki so iz oken in balkonov prihajali, kjer je bila tudi glava pri glavi videti. To ni bila morda kaka naučena slovesnost ne, ampak prav pravo narodno veselje, oprto na nezmerno navdušenje je bilo, ki je cesarju nasproti donelo. Cesar Franc Jožef ga je pa tudi poznal, saj ni prvokrat čul zvestih in iz srca mu vdanih vrljih Tirolcev; predobro jih pozna, ki ga svojega očeta imenujejo, zato se jim je pa tudi prav po očetovski in domače zahvaljeval, koder so mu doneli tisočeri „hoch“-klici nasproti.

Godbi igrali ste dve. Prva meščanskih strelcev iz Wiltena (predmestje v Inomostu na strani, kjer je Iselberg) čakala je presvitlega cesarja pri slavaloku, druga vojaška pa pri cesarskem gradu, kjer so se odličnjaki in dostojanstveniki zbrali. Tudi nadvojvoda Henrik čakal ga je tukaj; cesar si je ogledal častno kompanijo, med tem so mu pa iz tisoč in tisoč grl navdušeni „hoch“-klici nasproti doneli. Po pregledu podal se je cesar z nadvojvodo v notranje dvorske prostore. Ondi sta ga nagovorila

s slovesno besedo tirolski deželni glavar in mestni župan zahvalivši se mu v toplih in krepkih besedah za toliko čast, ki je danes Inomost doletela; posebno sta pa povdarjala srečo, koja bo po otvorenju arlske železnice vso Tirolsko zadela.

Presvitli vladar je na odgovor deželnega glavarja odgovoril: „Z veseljem sprejemam zatrjevanje skušene vdanosti Tirolske dežele v novič; posebno pa me veseli, da je povod, ki me je semkaj pripeljal v vašo sredo, toliko pomenljiv za razvoj blagostanja tega prebivalstva, čegar blagor mi je resnično pri srci.“

Na županov odgovor pravi Nj. Veličanstvo: „Prav iz srca me veseli, da imam zopet priložnost videti glavno mesto moje zveste tirolske dežele. Prav posebno sem pa zadovoljen, da je vzrok temu mojemu potovanju odprtje arlske železnice, od ktere se trdno nadjam, da bo vsak nadaljni razvoj tega mesta krepko pospeševala.“

Ob 6 zvečer bil je dvorni obed, kterega se je vdeležilo 28 oseb, med njimi so bili nadvojvodi Rainer in Henrik, vojvoda Anlenčonski, ki je prišel cesarja semkaj pozdravljat iz svojega od Inomosta le eno uro oddaljenega gradu Igels, cesarski namestnik in ob enem zapovedujoči general na Tirolih in še nekaj družih. Po obedu napravila so razna društva gasilcev, turnerjev in pevcev z dvema godbama na čelu velikansko bakljado, ktere se je nekaj turnerjev na velocipedih vdeležilo. Pevci so peli dva komada v zboru, na kar so godbe cesarsko pesem svirale, ktero je na tisoče broječa množica odkrita pela.

Na sto in sto raket dvigalo se je ob enem na raznih krajih pod visoki obok neba, kjer so se razpokajoč v prekrasne zvezde polagoma zginili. Cesar se je prikazal na balkonu, in kakor bi trenil, zleteli so klobuki kviško in tisočeri „hoch“ in „vivat“ dvigali so se iz krasne Inske doline v tiho noč, kjer so polagoma umolknil, kakor se zgubi mogočen odmev po tirolskih gorah. Po bližnjih vrhovih, in

na tistih Inomost ni ravno reven, posvetili so se pa velikanski kresovi. Tudi umetalni ogenj pokazal je svojo dovršenost. V prekrasnih briljantih pokazala se je goreča cesarska krona nesena od železničnih perutastih koles. Ko je umetalni ogenj pošel, pričelo je vojaštvo pred cesarjem defilirati in še le, ko je bilo tega konec zapustil je presvitli cesar balkon, iz kterega je udane in zveste pozdravljajoče ga Tirolce po očetovski pozdravljat.

Pač lahko z dobro vestjo rečemo, da je srečen vladar, ki ima take podložne, še bolj srečna pa država, koja ima takega vladarja, kakor je cesar Franc Jožef, pravi oče svojim podložnim in pravi prijatelj in pomočnik zatiranih in potrebnih.

Krajopisi kranjskih mest in trgov. *)

Kostanjevica.

Kostanjevica, nemški zdaj Landstrass, nekdanj Landstrost, kranjski „Kostainaveza“, enajst milnikov oddaljena od Ljubljane stoji na otoku reke Krke. To mestice ima razen srednje velikega gradu priprosta poslopjiča, ter razen župne cerkve sv. Jakoba nima nobene druge. Naštevava prav veliko gospodarjev različnega rodu, kterim je služilo že veliko stoletji. Za onimi, ki so se po nji imenovali, je podložnjevala zdaj koroškim vojvodam, ali pa Otokaru kralju česemu, zdaj Celjskim grofom ali pa avstrijskim nadvojvodam, vdeležujoča se osode cele pokrajine. Napad Turkov, okolico dvakrat pustošečih, je hrabro vstavila, in prav tolikrat še hrabrejše odbila. Pičli milji od mesta stoji samostan istega imena, sezidan po starem slogu, sicer tudi Frauenbrunn imenovan, kteri je cisterskemu redu l. 1248

*) Ker nam je g. dopisnik še več krajepisov doposlal, smo sedaj začeli to stvarino pod posebnim naslovom priobčevati in ne več med dopisi. Vr.

4.

LISTEK.

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

III. Poglavje.

Gašpar želi biti študent in še kaj več; zavoljo tega piše pismo in dobi ugoden odgovor. Tudi oče rečejo: „Naj pa bo“.

Gašpar je vedno rajše v šolo hodil in se vedno bolj učil. Imel je dobro glavo in blago sree, toraj je prav po besedah sv. pisma rasel na letih in na pameti.

Kdor je Gašparja večkrat pazljivo opazoval, moral je spoznati, da mu nekaj po glavi roji; kajti cel mesec dni že ni naredil nobene nerodnosti, ampak pobešal je glavo in najrajši sam za plotom sedel. Neko nedeljo popoldne pa gre h kramarju, si izposodi polo lepega belega papirja, gre v zadnjo hišico in po dolgem premišljevanji, med kterim je pero med zobmi grizel, začel je pisati sledeče pismo:

Ljubi gospod kaplan!

Meni je nekaj na srci, kar me tako teži, da prej ne morem mirovati, dokler vam tega ne razo-

denem. Očetu si tega ne upam povedati, bi tudi nič ne pomagalo; vam pa bom zdaj vse povedal, ker vem, da bote me razumeli; saj ste me že čisto pohvalili in obdarovali, ker sem se zmiraj rad in dobro učil. Sicer ste me že tudi za ušesa prijemali, pa ne zaradi učenja, ampak zaradi mojih nerodnosti.

Zdaj bom tedaj povedal, kar mislim. Kedar vas jaz vidim pred altarjem stati in sv. mašo brati, ali na prižnici tako resno in ginljivo govoriti, ali kedar vidim, kako Vam dečki in dekleta roke poljubujejo, kako vas veliki ljudje spoštljivo pozdravljajo ter že od daleč klobuk privzdigujejo, se meni to jako dopada. Vi tudi v lepi hiši stanujete, imate zmiraj lepo snažno obleko in v žepu imate zmiraj denar, saj sem videl, ko ste uni dan stari Rozini dajali milošnjo na prostem. Pa da kratko povem: Jaz bi tudi rad študiral in gospod postal, kakor ste Vi. Vi bote tudi najbolj vedeli, kako moram to začeti in kaj storiti, da postanem gospod. In jaz bi rad hitro gospod postal, kajti če jaz kaj hočem, mora to hitro biti. Bodite tedaj tako dobri in pomagajte mi, kolikor morete. Jaz bom Vam gotovo hvaležen in kedar postanem fajmošter, bom Vam vse povrnil.

Sklenem svoje pismo, ker Vam družega ne vem povedati. Storite mi tedaj to, kar sem Vam pisal.

Vaš

ljubi Gašpar.

„Hvala Bogu!“ vzdihne Gašpar, ko je bilo pismo zgotovljeno. Bilo pa je tudi prav, da je bilo pismo gotovo, kajti pero je bil že do kraja zgrizel in prste je imel vse s črnilom namazane črne kakor kak zamurček. Zdaj je še nekterokrat svoje pismo prebral, in vedno bolj se mu je dopadalo. „Gašpar, iz tebe bo še enkrat tak fajmošter, kadar boš velik,“ se sam hvali. „Kako bodo kmetje debelo gledali kadar Gašparja vidijo na prižnici! Če se bom prav pridno učil, bom v nekaj letih kaj postal.“

Po tem samogovoru zloži pismo lepo na tri vogale, kakor je na šoli božje oko namalano. Ker pečata ni imel, pustil ga je kar odprtega, misleč, saj tako ne sme nobeden v pismo pogledati!

Drugi dan je bežal s pismom v Konjice, pri farovžu pozvonil ter pismo kuharici izročil, rekoč, naj ga gotovo gospodu kaplanu izroči, kajti v njem je nekaj silno važnega, bode že tudi ona to izvedela in se čudila. Na to je spet domu tekla, kakor da bi ga doma že dekret za fajmoštra čakal. Po noči se mu je senjalo o študentovskem in župnijskem življenji in ravno malo prej, kakor se je vzbudil, je že Konjičanom na prižnici hude levite bral.

(Dalje prih.)

postavil Medko (Bernard) vojvoda koroški, da bi se Bogu hvaležnega izkazal za zmago, dobljeno nad škofom Bamberskim. En sam milnik od tod, na prerodovitnih in prijetnih tleh, je Pleterje, nekdanji imeniten grad, Sicherstein imenovan, od Hermana grofa Celjskega spremenjen l. 1407 v kartuzo, ki je pa izginila, ko je v pokrajini prevladovalo krivoverstvo; zdaj pa z dohodki svojimi vzdržuje jezuitski kolegij v Ljubljani.

Loka.

Locopolis, nemški Bischofflack, kranjski „Schkoffialoka“, prijazno mesto, tri milnike oddaljeno od Ljubljane, pero dve vodi, katerih eni priprosto ljudstvo pravi „Pollant“, ali Polantschitscha, drugi Zayer ali „Sura“. To mesto pa okraj njegov, ki ima v obsegu desetih milnikov okoli dve sto vasi, je frisinškemu škofijstvu na Bavarskem podaril Henrik cesar, kakor se zdi Merianu in Valvazorju, ali pa še prej Oton II. kakor meni Schönleben, navajajoč darovno pismo l. 973. Pred tremi stoletji so štelili Loko še med trge, pa ko jo Bertold, škof frisinški, vtrdi z zidovi, še danes stoječimi, je bila vredna, da so jo prištevali mestom. Zraven je lahni obronk, na katerem se vzdiga grad, sedišče frisinškega župana. V mestu je videti samostan bogosvetih devic, ki je nekdanj hranil nad petdeset samostank. Njegov ustanovnik je dandanes neznan, pokopan je v dolgo pozabljenosti; nekteri pa plemeniti ta sled stare pobožnosti ugibaje pripisujejo skupnim pomočem avstrijskih knezov, frisinških škofov in purgallstskih gospodov. Cerkev, delo novejšega veka, je bila l. 1669 po škofu Ljubljanskem prvokrat posvečena. Župa, izročena varstvu sv. Gregorja, stoji pičlo dalje od mesta; k nji spada še 18 drugih cerkvi, med katerimi je najslovitiša ona sv. Marije v „Ehrengrubu“, v katero pogostoma zahajajo okoličani prositi pomoči. Malo dalje od Loke je prekrasna palača, navadno Ehrenau imenovana, stoječa med prijetnimi vrhovi, sezidana po Francu Andreju baronu „a Lampfriziam“, Loškega kraja županu, ne pred mnogimi letmi, v oni dolini namreč, v katero je Ericho, škof frisinški, l. 1283 iz Pusterthala na Tirolskem pripeljal naselbine, postavivši tamkaj dve vasi Feuchting pa Zeyrn, kjer kmetje še danes znajo nemško, dasi popačeno. *) Vilinski.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. sept.

Notranje dežele.

Bregenski župan se ni zastoj sklicaval na svetuznano vdanost in zvestobo *Tirolecev* in *Predarlčanov* do presvitlega cesarja, ko jih je opominjal, da naj ga sedaj iz hvaležnosti sijajno sprejmejo, da jih je po novi železnici zjedini z mogočno državo, od ktere so bili poprej tako rekoč ločeni. Lahko rečemo, da bi bili zvesti Predarlci tudi sami od sebe nepozivani ravno tako storili, kakor so. Po celem Bregencu je ni bilo hišice, ki bi se ne bila lesketala v krasni razsvitljavi in vsi od prvega do zadnjega so skupno pripomogli radostnega srca, da se je cesarjev sprejem veličastno vršil. Posebno in nad vse krasen pa je bil pogled na Bodensko jezero. Kakor daleč segajo avstrijske obali, lesketala se je luč pri luči. Res prekrasen briljanten venec, ki je obali robil. V gorskem zatišju in po visokih vrhovih plapoleli so pa veličastni kresovi v temni noči. Ob jezeru stoječe hiše žarile so se v odsevu krasnega bengaličnega ognja. Po jezeru zibalo se je pa na tisoče čolnikov, čolnov in ladij, vse v lučicah, kolikor so jih ravno prižgati zamogli. Ravno tako lesketala sta se tudi prevaževalna parnika „Habsburg“ in „Avstrija“ v stoterih lučicah. Cesar podal se je na „Habsburg“ s svojim spremstvom, povabljeni gostje pa na „Avstrijo“ in odpeljali so se po jezeru. Sedaj je pa bilo, kakor bi se bilo nebo odprlo. Čarobni umetni ogenj so prižigali, rakete so spuščali v zrak, kjer so druga poleg druge švigale ognjenim kačam v silnem boji med sabo podobne; godbe svirale so vesele arije, pevci prepevali so krasne pesmi, po jezeru zibal se je pa cesar v sredi spremljajočega občinstva na vse strani od tisoč in tisoč lučic obdan na parniku „Habsburg“ celo uro. Povrnivši se h kraji zasvirale so godbe vse h kratki cesarski pesem, po gorah je pa odmeval stoteren jek od tisočerihi „hoch“ in „vivat“ klicev, o katerimi so Predarlci ljubljene gospodarja sprejeli in v hotel spremili, kjer se je ob 10. zvečer slavnostni banket pričel. Otvoritev arlske železnice ostala bo vsem Predarlcem in Tirolecem na večne čase v spominu.

*) Mar li bi nam hotel gosp. V. še ostale krajopise slovenski prevoditi? Razumniki so že nekoliko znanje latinščine podprli, a nerazumniki pa še vedno ničesar ne umejo, radovedni so pa vendar tudi, kakor vsi ljudje sploh. Vr.

Na *Gorenje-Avstrijskem* v Leonfeldu podučuje ondanšnji katoliško mladino nek učitelj Rohrweck, ki je vse drugo, le katoličan ne. Da še več; on vse, kar po katoliškem diši, strastno sovraži in si noč in dan prizadeva taisto spodkopavati, kjer se mu le priložnost ponudi! Med tem, ko s svojim strupenim jezikom po katoličanstvu seka, pa Lutra Martina v devete nebesa povzdiguje. Da v katoliški deželi, kakor je gorenja Avstrija tako pogubno postopanje in rovanje ni skrito ostalo, je pač umevno. Prišlo je celo Linškemu škofu na ušesa. Škof Rudigier poklical je, kakor višji pastir, kteremu je nad katoliško vero čuvati, nevarnega rovarja na odgovor, za kar se pa učitelj Rohrweck še zmenil ni. Vsled tega je bil škof Rudigier prisiljen poslušati se svoje prave v obrambo pravic katoliške cerkve, in je v Linški stolni cerkvi na prižnici javno protestiral proti postopanju učitelja Rohrwecka in njegovih luteransko-liberalnih tovarišev. Škof je rekel: „Kjer so na kaki šoli učitelji še mnogo slabiji, kakor pa šolska postava sama, o kateri se je papež Pij IX. sam izrekel, da je gnjusobna, ondi si pač lahko mislimo, kakošni bodo učenci po takih učiteljih izgojeni. Tudi na Leonfeldenski šoli tak ne-kristjansk učitelj mladino podučuje, in je sovražnik katoliški veri; zraven pa Lutra poveljuje in nevero v srečo mladine trosi. Podal sem se nalašč za to v Leonfelden, da tistega nekrščanskega učitelja pozovem na odgovor. Poklical sem ga pred-se, pa ga ni bilo, da bi se mi bil zagovarjal, kakor bi se bilo to krščanskemu učitelju spodobilo in bi bil tako meni priložnost kaznovanja prihranil. Toda ni ga bilo; on se za moj poziv ni prav nič zmenil, in tako sem moral zopet, ne da bi bil kaj opravil, oditi. Vendar pa ne bom počival, dokler tega nekrščanskega učitelja ne doseže zaslužena kazen. Jako obžalujem, da moram Leonfeldensko šolo za eno najslabših in najpčilejih smatrati.“ Mar li škof nima prav? Gotovo; naj bi ga le povsod nasledovali, bilo bi kmalo boljše.

Volitve na sosednji zemlji *Hrvaški* so dovršene po vseh volilnih okrajih. Bilo jih je 110. Zmagala je narodna ali vladna stranka, ki si je 69 sedežev priborila, je toraj mimo prej za 4 sedeže na dobičku. Pridobili so si tudi Starčevićanci pomagacev in sedaj njihovo število znaša 24 mož; več kot zadosti, da bodo zopet lahko škandal delali. Narodno stranko imenujejo madjaronsko, toda kar je res, je res, ravno tej madjaronske stranki ima se Hrvaška zahvaliti za lepo samoupravo, kakoršne nobena druga dežela pod avstrijskim cesarjem nima. Če si stranka prizadeva v složnosti in z lepo kaj deželi koristnega od Madjarov priboriti, jo zaradi tega nikakor še ne smemo zametavati in obsojati in ona nikakor ni še slična zaradi tega našim nemškutarjem. Hrvaška narodna ali vladna stranka ima pred vsem drugim in pri vseh svojih naporih vedno le blagor hrvaškega naroda na podlagi hrvaškega jezika v obeh. Vedno bo ona še več narodu koristila, kajti njeni sklepi se vresničujejo in postajajo kri in meso, kakor pa razupiti Starčevićanci, ki imajo vedno le sekiro in palico pripravljeno, s kterima hočejo doseči, kar je naravnost nemogoče. Take stranke so narodu bolj škodljive nego koristne, ker ga mnogo denarja stanejo, prida pa narod nima nobenega od njih, ker nemogoče zanj zahtevajo — in je toraj njihovo delovanje brezuspešno. Da včasih imajo tudi prav, je res, a način in pomočki k dosegi so zavržljivi in škodljivi.

Vnanje države.

Roka roko vmiva, velja tudi v političnem življenju. Ruski časnik „Novoje Vremja“ pravi, da če bi si Angleži Egipt prisvojili, kar jim na vsak način še najbolj kaže, morala bi se takoj preurediti *dardanelska pogodba*, na katero so sedaj ruski parniki gledé vožnje po Dardanelah navezani. Kaj, ko bi se bile tri velesile tudi o tem kaj pomenile in za bodočnost morda prosto vožnjo ruskim parnikom iz Črnega morja preko Bospora, Marmara morja in Dardanel v egejsko morje obljubile? Da si ruska vojna mornarica tega že dolgo želi, je znano, in da je morda sedaj le ruska vlada porabila priložnost za to, je verjetno. Razgovor je vsaj gotovo bil o Egiptu in njegovih bodočnosti, tedaj tudi o mogočih nasledkih.

Ruski dvorni dostojanstveniki, ki so vedno v cesarski bližini, so čas carevega bivanja v Varšavi in sploh med *Poljaki* pridno v to obračali, da so iskali priložnosti z odličnimi Poljaki v dotiko priti. Pri tej priložnosti se niso le silno vladne in ljubeznive kazali, temveč so tudi Poljakom večkrat zagotavljali, da so sedanje razmere v med Rusi in Poljaki nenavadne in se morajo prav v kratkem času umakniti pravim, odnosa med obema narodnostima ugodnim. Tisti duh in ravno tisto mišljenje odseva večinoma iz ruskih novin in se sme vse to smatrati, kokor tudi dogodek, da je car z nekaterimi Poljaki poljski govoril, da ruski dvorni krogi v resnici želé sprave in prijaznosti s Poljsko. Naj se Poljakom le noga odstrani od tilnika, ki jih sedaj k tlam pritiska, sprava in prijaznost se bo sama napravila kar čez noč. Dokler se bodo pa Poljaki v rusko-poljski zemlji stiskane čutili, dokler se jim bodo Rusi kakor gospodarji in ne kakor bratje po krvi kazali, tako dolgo je pač malo nade, da bi se jim Poljaki približali. Dvorni krogi storili so sicer prvi korak, kdo zna če ga pa burokratizem ne bo spod-

rinil, kajti ta ima v Rusiji še silno moč in oblast, in čim manj sprave je med narodi in sporazumljenja, tem oblastneje postopa in postopati zamore — burokratizem.

Liberalci bodo *Bruselj* na kant spravili. Od kar so tako grdo katolike žalili z napadom katoliške procesije, se je pri katoliških nasproti liberalnim elementom neka agitacija pričela, ktera bo, ako se vresniči, za Bruselj in ondanšnje obrtnike jako slabe sledke imela. Katoliki v Antverpnu so sklenili, tako dolgo, dokler bo liberalni župan Buls na čelu, vsako trgovino z Bruseljem opustiti, pri liberalnih trgovcih in obrtnikih ničesar več ne kupovati. Plemstvo se nagovarja, da bo ostalo po deželi, in da ne bo v Bruselji nobenih veselje več napravljalo in ondi za liberalce denarja trosilo. Katoliški časniki sploh priporočajo, kolikor mogoče liberalnih trgovcev se ogibati. Ako se vse to vresniči, ste dve reči mogoči: ali se bo začela revolucija, ali pa se bodo liberalci v raševino oblekli, s pepelom potresli in pojdejo — vsaj na videz — v Kanoso!

V *Zürichu* prišli so Stellmacherjevo ženo, ker je raznašala anarhističen list „Freiheit“, v katerem so bili tiskani članki poveljevalajoč požiganje in umor kot sredstvo za pridobitev premoženja, kterega anarhistom povsod manjka in se jim vsaka druga pot predolga zdi, posebno pa še pot, po kateri bi si vstrajnega dela in štedljivosti pridobili. Kaj pak da, kdo bo čakal po 15 do 20 let, preden si prihrani nekaj borih stotakov, ako denar za danes potrebuje in, ker ne veruje v večno življenje in na povračilo na unem svetu, si ga po potu ropanja in umora že danes lahko pridobi.

Izvirni dopisi.

Iz *Višnje gore*, 19. sept. Strašno je gledati pri požaru, ko ogenj hiše in razna gospodarstvena poslopja uničuje; a še vse drugače pa je človeku milo in tesno pri srcu, ko vidi cerkev, hišo Gospodovo pred seboj v plamenu. Ne dá se lahko popisati, kako strašen in žalosten dan je bil pretečeni torek za ves naš kraj. Ko ljudstvo začuje ob poludsetih dopoldne iz mestnega zvonika otožno bitje plat zvona in krik: farna cerkev gori! — hitelo je od blizo in daleč milo zdihovanje in marsikteri s solzami v očeh gasit sveti hram. Zlasti pa je bil ta požar celi okolici zato nevaren, ker se je še le pred nekoliko dnevi postavilo na zvonik vse novo podstrešje, krog in krog pa so še stali postavljeni leseni odri, koji so se pri kleparskem delu potrebovali in od kodar se je tudi na s škodlami krito cerkveno streho brezdomno ogenj zatrosil. — Le sreča, da tisti dan ni bilo čisto nič vetra in da imamo izvestno gasilnico pri rokah. Po jako velikem trudu, pri katerem naj bodo g. Jos. Martinek, c. kr. stražmešter, Janez Kastelec, Janez Zupančič, Fr. Koricki, Jos. Koščak in Jos. Mišmaš posebno pohvalno omenjeni, se je vtesnil pogubljivi plamen, ki bi bil sicer veliko škodo in nesrečo povzročil.

Imenovani gasilci in še mnogo drugih plezali so po strmi, visoki strehi, ki je bila tik zvonika vsa v dimu in divjem plamenu enako brzonogim vevecicam, ne meneč se niti za trud niti za nevarnost, ki je pretila njihovemu zdravju in življenju; res gasilci so Višnjani, da jim ni kmalo enacih! Očitno priznanje se mora izreči tudi ženskam, ktere so iz bližnjih studencev in iz nekoliko oddaljenega potoka s posebno hitrostjo vode na ostajo tja na glavah nanosile. Škode ni velike; preiskovalna komisija banke „Slavije“ cenila jo je na 254 gold., ktera svota se bode cerkvenemu predstojništvu točno izplačala. Konečno je še pohvalno omeniti, da je slavni glavni zastop „Slavije“ dal tudi gasilcem primerno nagrado.

Iz *Celja*, 21. sept. Pri današnji volitvi novega župana za Celjsko okolico je dobil večino glasov znani dozdašnji „šulfereinski“ boter in župan: Malle. Slovenski odborniki so dali svoje glase g. Levičniku. Tudi vseh petero občinskih svetovalcev je vzetih izmed nemško-liberalne stranke; izvoljeni so namreč: Mravlak, Svetel, Maroušek, Erjavec in Francki. Kakor veste, ima v občinskem zastopu vsled znanih mahinacij nemško-liberalna stranka 16, narodno konservativna pa 8, toraj tretjina glasov. Tako brezobzirno gotovo liberalci, kadar so v večini, nikjer ne ravnaajo z manjšino, kakor v Celji delajo kolovodje nemško-liberalne stranke: g. opat Wretschko, pisar Stibenegg, mestjan Mathes in tovariši. To si bomo zapomnili za prihodnje čase!

Od *Drave*, meseca sept. (*Blagoslovjenje nove cerkve. Nekaj o volitvah. „Schulvereinska“ šola.*) Krasna, novozidana cerkev v Vuhredu je bila 7. t. m. po mil. g. knezoškofu Lavantinskem blago-

slovljena. Redka slovesnost, ki se dandanes ne nahaja, kjer si bodi, privabila je od blizu in od daleč naroda, da se je vse trlo, in res, nisem tudi čul koga reči, da mu je bilo žal zaradi dolgega pota. Vsak vdeleženeec je bil s pogledom krasne gotiške stavbe, z ganljivim sprejemom knezoškofa in vzornim petjem pri božji službi kaj zadovoljen. — Od kolo dvora pak do cerkve bila sta napravljena za knezoškofa dva slavoloka. Kaj okusno narejen je bil drugi, pri hiši g. Pahernika, kjer so okolo pol osme ure belo oblečena dekleta mil. knezoškofa pričakovala. Po ganljivem nagovoru, ki je privabil navzočim solze v oči, podala je ena od deklet knezoškofu ličen šopek, a potem se je spreved pomikal med pokanjem možnarjev in pritrtovanjem zvonov k cerkvi. Kmalu na to so opravili mil. knezoškof še v šotoru stare cerkve daritev sv. maše. Po kratkem odmoru pričelo se je potem posvečevanje nove cerkve. Sv. obredov dalje ne bomo popisovali, saj so vernim sploh znani.

Zares mala farica zamore biti sedaj ponosna na svojo novo sv. Lovrencu posvečeno cerkev. Gotiški slog cerkve same kakor tudi velikega altarja in orgelj se prav dobro vjema ter nareja dober vtis, da-si je tudi ta slog tukaj jako nenavaden in še ni splošno poznan. Po dokončanih sv. obredih bila je škofovska pridiga, v kateri so se škof izrazili, kako močno je takošna požrtovalnost faranov jih iznenadila, ter njih srce razveselila in ganila.

Po dokončani veliki sv. maši pa, pri kateri so se dobro vbrane orglje v novi cerkvi zares mično glasile, bila je zahvalna pesem „Te Deum“ in potem „oter“ za cerkev. Prvi, ki so svoj veliki dar položili, bili so mil. g. knezoškof sami in njih vzgled je posnemalo vseh osem tujih č. gg. duhovnikov, kakor tudi množica zbranega ljudstva. Vsem Vuhredskim faranom, posebno pak č. g. župniku, pak smo k slovesu želeli in še želimo, naj jim bo ta veseli dan kot nadomestilo bridkih in trpkih ur, ki so jih pri stavbi te hiše božje imeli, obilno nadomestilo!

Konočno še dveh dobrotnikov ne smemo pozabiti, ampak imenovati smemo v prvi vrsti pri tej stavbi gg. Franca in Ivana Pahernika. Ta dva (oče in sin), prevzela sta s početka vsa plačevanja, ki za delavce, za novi altar, za predelavo orgelj in več drugih stvari niso malo znašali, (proračun za stavbo znašal je 24.000 goldinarjev), kar se ve, da velikodušna dobrotnikoma ni bilo nemogoče, ker po poštenu trgovini z žitom, vinom in lesom sta postala prav imovita, ki sta pa svoje premoženje pri stavbi cerkve kaj dobro obrnila; pač dosti drugače od postranskih lesotrzcev (ki jih tu imamo), ki kot privrženci in širitelji pruskega „Schulvereina“ so si ob letošnjih volitvah res vse prizadevali, kako bi g. župnika Kocuvana, vzornega dušnega pastirja in Slovenca pri volilcih očrnil in ob veljavo spravili.

To me napelja na letošnje volitve. Dovolite mi kratko poročilo tudi o tem; saj tudi sedaj nič ne pomaga, dobro je pa, si to zapomniti za prihodnje čase. „Schulvereinska“ svojat je najpred o čast. g. župniku trosila laž, da je g. župnik o času volitve govoril o osmem naglavnem grehu, katerega je vsak faran storil, ki ni volil g. župnika, ampak liberalnega Wittmozerja. Dalje, da sedaj cerkev ne bo posvečena in več temu podobnega. Koliko so take laži slovenski narodnosti in konservativcem v našem okraji škodovale, je bilo razvidno po izidu volitve v Slovenjem gradu, ko naš okraj razun vrlih narodnih mož na Remšniku, ni imel nobenega volilca za g. Šuca. A še zanimivejše je, da je tisti Wittmozer g. župnika, ki so veselje nad dobrim izidom volitve z izobešenjem slovenske zastave in s strelom iz možnarjev javno pokazali, pri sodnji tožil, in sicer kakor se umeva — brezuspešno. Da, slabo zahvalo so našli g. župnik pri faranih s takim ravnanjem za obilni trud, ki so ga pri stavbi nove cerkve imeli, pa zdaj so lahko nad premago vseh ovir še tolikanj bolj zadovoljni, kajti njih spomin v srcih vseh poštenih faranov jim je vendar za zmiraj zagotovljen, ki bo gotovo dalje trajal, kakor vsa strahovalna glorijska njih nasprotnikov. Zatoraj vsa slava in čast takemu vzglednemu boritelju!

Da še enkrat ponovim, veselili smo se nad pogledom nove cerkve, toda naše veselje ni bilo čisto pri spominu na minule volitve. Ne daleč od cerkve stoji namreč prvi steber namerovanega ultranemškega „mosta k Adriji“ — „schulvereinska“ šola. Koliko hvalisanja tega društva pri nas, je takrat ta šola pač povzročila! „Schulverein“ je dal velikodušno za svoje namene k tej šoli gotovih 800 gold. in nezavedni kmetje približnih občin hvalili so to „dobrotljivost“ čez mero, češ, kje se pak med „fanatičnimi

Slovenci“ znajde kdo, ki bi bil voljen k enaki stavbi „na prosto prošnjo“ toliko žrtovati, kakor je to storil „Schulverein“? Tako! Da se le dá, pa je dobro, a v kakšen namen se podá, o tem se več ne vpraša in v spomin mi prihaja govorica o antikristu, ki bo tudi denar sejal, ter si s tem nabiral svojih privržencev. Pa je tudi pri volitvi veljala glasilka: „Kdor nam za to kaj dá, bodi-si za vino, pivo, smodke, tega volimo in to so agitatorji za liberalnega protiposlanca Gasteigerja tudi storili.“ Kako so si svojo stranko tukaj skupaj spravili, to vedó najbolj sami; mi Slovenci lahko trdimo, da na jako nopolstavn in sramoten način; pa bodi-si, saj le kratko je bilo njih veselje nad tem dejanjem, odnesla jim je le premalo — Drava. Eden od teh strastnežev je celó dejal, ko je ves klavern iz Slov. gradca domú prišel, da bi bil rad dal 50 gold., ako bi bil zamogel s tem vso volitev preobrniti in zmago namestu g. Šuca, tukajšnjemu protikandidatu pridobiti; veliko teh zapeljanih volilnih mož pa je došlo domú z „grevengo“ v srcu, da niso glasovali za g. Šuca. Saj so pa tudi plačo za nepremišljeno delo naglo prejeli: Noben liberallec namreč jih po volitvi pogledal ni in jih tudi ne bode, dokler spet volitve ne pridejo. Sicer le „osel“, „bedak“, „neumni kmet“ liberalcem in brezvercem postane „ljubi prijatelj“ itd. Dragi rojaki, bote li kedaj to spoznali? Bote li tudi naprej se dali še slepiti? Človek bi mislil, da to ni mogoče; a žalibog, kadar v kakem kraju zavlada na eni strani brezverni liberalizem, na drugi pa verna vmemarnost in mlačnost, je taka slepa kratkovidnost pri našem kmetu povsod mogoča in resnično tudi dejanska. Toraj ljubi Slovenci pozor; drugo leto bodo spet volitve! Zaupajte, verujte, pa glejte komu!

Domače novice.

(Deželni zbor kranjski) ima jutri 23. septembra ob 10. uri dopoldne sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Branje zapisnika o III. deželnozborni seji dne 19. septembra l. 1884. — 2. Naznanila zborničnega predsedstva. — 3. Priloga 28. — Utemeljenje samostalnega predloga g. poslanca Sveteca, da je izdati zakon zastran rezervnega zaklada Kranjske hranilnice v Ljubljani. — 4. Priloga 27. — Utemeljenje samostalnega predloga g. poslanca viteza Schneida gledé peticije za premembo tarife pri c. kr. priv. južni železnici za osebe in blago. — 5. Priloga 25. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se pregleda načrt postave gledé doneskov zavorovalnih družeb in društev k stroškom gasilnih straž, ter v podporo onesrečenim gasilnim stražnikom, in o katerem se poroča o vprašanji zaradi upeljave prisilnega zavarovanja. — 6. K prilogi 2. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1883. — 7. Priloga 29. — Poročilo finančnega odseka o proračunu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1885. (k prilogi 3.). — 8. K prilogi 12. — Ustno poročilo upravnega odseka gledé uravnanje Save med Čeručami, Št. Jakobom, Podgradom, Dolom in Lazami. — 9. Priloga 30. — Poročilo upravnega odseka o vpeljavi taks za ogledovanje živine pri izdavanji živinskih potnih listov (k prilogi 22.). — 10. Ustna poročila finančnega odseka o prošnji: a) Alojzija Gangla gledé podpore za nadaljevanje podobarskih studij; b) Antona Ažbeta gledé podpore za nadaljevanje slikarskih studij; c) Ludovika Grilca gledé podpore za nadaljevanje slikarskih studij; d) podpornega društva slavjanskih dijakov v Gradu za podporo.

(Klub narodnih poslancev) ima danes zvečer sejo, da se pogovori o raznih zadevah, ki se bodo obravnavale v deželnem zboru.

(† Pirkler Rajmund), c. kr. deželni šolski nadzornik, je po dolgem bolehanji za rakom umrl danes zjutraj ob treh. Rojen 27. febr. 1828 v Postojni podučeval je po dovršeni gimnaziji na nekdanji normalki, l. 1852 pa postal iz nemščine in aritmetike izprašani učitelj na nižji realki. Nekdaj bil je marljiv narodnjak, ki je visoko čislal in pogostoma obiskoval ranjkega dr. Bleiweisa ter mu dopisoval za „Novice“. Njegovemu posredovanju imel se je zahvaliti, da je dostal izpit za profesorja, pri katerem mu je bilo prvokrat spodletelo. Ko je pa začel z Dunaja pihati nemško-liberalni veter, oklenil se je Pirkler nemško-liberalne stranke v Ljubljani in postal eden prvih privržencev njenih, ter je zvonec nosil v konstitucionalnem društvu. Nemško-liberalna stranka je zaradi tega veliko nanj zidala in ga volila

kot svojega zastopnika v mestni odbor kot načelnika krajnega šolskega sveta Ljubljanskega itd. Ko je l. 1872 grof Aleksander Auersperg postal deželni predsednik na Kranjskem, bilo je eno prvih del njegovih, da je bil šolski nadzornik dr. Jarc dejan v pokoj in namesto njega Pirkler 29. sept. 1872 imenovan za nadzornika ljudskih šol in učiteljskih pripravnic. Njegovo delovanje v tej prevažni službi je še vsem predobro znano, ker je bilo zadostno prereševano po slovenskih listih, zato ga nečemo opisovati obširneje, ampak mu zdaj, ko je smrt poravnala vse nasprotje, prav iz srca želimo večni mir in pokoj. Pogreb bode jutri popoldne ob 1/2 5. uri.

(Občina na Studencu) v Krškem okraji je 9. septembra enoglasno izvolila vis. blagorodnega gospoda barona Andreja Winkler-ja, dež. predsednika Kranjske, za svojega častnega občana.

(Pretepi) ob nedeljih zvečer se množé, da je strah. Sinoči je bilo menda po Ljubljani več tepeža, kakor so ga dotičniki, ktere je bolelo, lahko prenašati zamogli. Ob 1/4 na 10 stopli so se vojaki na sv. Petra cesti blizu frančiškanske cerkve, kjer je patrula hujskača s saboj vzela; ob 1/2 10 zbili so se topničarji s civilisti pri „Polarsternu“, kjer so bili madjarski topničarji povod dali. Patrula petih redarjev dobila je le še tepene, pretepači so jo odmaknili. Okoli polnoči stopli so se do krvavega na Tržaški cesti pred Krčono gostilno vojaki in civilisti. Ne le samo orožje, temveč tudi stoli in polena so pela, da je bilo groza. Ali bi ne bilo umestno, ko bi vsled tega ob nedeljah in praznikih poleg redarjev, katerih je za Ljubljano v ožigled njene raztegnjenosti in v ožigled vedno rastoče surovosti mnogo premalo, slavni mestni magistrat vkrenil, da bi tudi vojaki patrolirali, kakor se to po Šiški in po Viču godi?

(Krokarji — tepeni.) Nocoj je bil ravno proti polnoči v ulici sv. Florjana zopet hrušč, hujski kakor sodnji dan. Ljudje so vstajali in gledali, kaj da je, ali žal, da ni bilo družega videti, kakor nekaj pijanih ponočnjakov, ki so se ondi na vse grlo pridušali, kleli in druge enake lepe reči vganjali, s kterimi se delavnim ljudem spanje in počitek krati. Ravno preden je polnoči bila, prideta od neke strani dva prava korenjaka, in krokarje, kteri so Št. Jakobsko predmestje letos v „štant“ vzeli, da po njem vsako soboto in nedeljo večer razgrajajo in preklinjajo, jako resno k miru zavrmeta, naj tiho bodo. Krokarji se pa za prijateljski opominj ne zmenijo in so le dalje krokali, na kar sta jih pa ona dva kar od kraja klofutali jela, da je pokalo, kakor bi bil štrene pral. Kakor bi bilo treščilo med nje, so se krokarji razpršili in prebivalci sv. Florijana pa mir imeli. Bog povrni neznanim dobrotnikom, je marsikdo vskliknil. Res, nekoliko robat čin, ki ga nočemo hvaliti, a na tako robato klado — se je prilegel.

(Surov napad). Sinoči ob 1/2 8 šel je vodnik 7 kompanije c. k. domačega pešpolka baron Kuhn št. 17 od Kozlerja skozi Lattermanov drevored domov. Ondi so ga bili napadli trije Ljubljanski postopači Z., G. in še eden. Ko vodnik, nič hudega sluteč ondi mimo pride, pravi eden: „Soldat gre, daj ga no!“ kar je vodnik še slišal ter se je takoj potem vsled silnega vdarca na zemljo zgrudil, katerega mu je eden postopačev s kamnom v ruti zavezanim na glavo dal. Kako dolgo so ga ondi tolkli in bili, se ne ve, ker je vodnik takoj v nezavesti obležal; hudo pa so morali z njim delati, ker ima ubožec ves obraz razbit in neznansko zatekel, ter so ga danes v bolnišnico oddali. Toda ni bilo še zadosti, da so ga tako nečloveški samo zaradi tega tako zbili, ker je „soldat“, tolovaji njegovi pa „barabe“ prve vrste, temveč vzeli so mu tudi bajonet, s kterim se je zvečer po Žabjaku neki Zornič okoli bahal: „kako da je hudičovo „enega“ stolkel, družega, pravi, bi pa rad prebodel, če bi mi nasproti prišel.“ Dobro bi bilo, ko bi se takim nič vrednim ljudem vendar enkrat pri sodnji pokazalo, kaj se pravi mirne ljudi na javnem napadati. Moj Bog, kedo se bo še upal zvečer v drevored na sprehod, ako se tjakaj povrne srednji vek in doba pesti, ko bo za vsakim kostanjem kak klativitez baraba prežal in mimogredoče s kamenjem pobijal. Tukaj bi bilo pač dobro statuirati kak uzor in taiste suroveže za nekaj let na Grad in potem v posilno delalnico poslati; poštene in miroljubni ljudje bi jim bili vsi hvaležni, kajti rešeni bili bi velike nadloge, ktero jim sedaj postopači delajo, ki nikdar za nobeno delo ne primejo.

(Postopača Zorniča), ki je sinoči v Lattermanovem drevoredu vodnika 7. kompanije tolovajsko napadel in skoraj do smrti pobil, lovila je danes po-

poludne vojaška patrula po Zabjeku, toda ga ni zamogla doseči, ker ji jo je vpihal oblečen čez Ljubljano in od ondot mimo Nuškove kasarne v log.

(Cesar Franc Jožef) podedoval je, kakor iz prijateljskega pisma pozvemo, v Rudolfovem 3000 gold. Umrla je ondi siromašna branjevka „Micika“, ki je v Novem mestu dijakom in vojakom sadje in kruh prodajala. Pečala se je tudi s prodajanjem stare obleke. Revna in raztrgana hodila je okoli, bila pa skopa in varčna do skrajnosti. O njej bi se pač lahko reklo: „Da ni ga bilo godu, svatovšne, semnja“, kjer bi ne bilo v obližji na kakem voglu branjeveke Micike z njeno košarico. Ko pa blede smrt tudi na njeno okence potrkala, Micika vstane in gre z njo na uni svet, tukaj 7000, reci sedem tisoč gold. zapustivši, od katerih je, kakor čujemo, cesarju 3000 gold. volila. Tako se pripoveduje, oporoke pa nismo brali.

(C. kr. notar v Postojni), g. Pavel Beseljak, pričel je z večerajšnjem dnem zopet svoje uradovanje.

(Odlikovanje) domačega čebelarja g. Ambrožiča iz Mojstrane je spomina vredno, kar ga je za razstavljenе čebele in pridelke iz te stroke po raznih mestih dobil. V Zürichu na Švicarskem častno diplomu; v Amsterdamu na Holandskem drugo darilo, bronasto medaljo in 25 goldinarjev; v Rakonjicah na Češkem bronasto medaljo za zasluge in v Budejicah ravno tam zlato razstavno medaljo z diplomu in dva srebrna goldinarja. Ali ne velja tukaj v polnem pomenu besede posnikov: „Kdo je mar? — Taka glava korenine je slovenske — oratar.“

Razne reči.

— Na Dunaji so obsodili sleparja Redliča, žida, kakor bi ga vtil, na šest let hude ječe zaradi goljufije pri borzni igri. Aktivnega imetja ni imel prav nič, dolga pa za 146.684 gold. 84 kr. Sleparil je ljudi, da so mu za borzne operacije denar zapuili. Živel je, kakor baron prve vrste; v 15 mescih porabil je za-se 25.000 gold. Za 15.000 gold. nakupil si je le srebrenine in zlatnine; vrh tega imel je dragocene konje, pse in kočije. Pri vsaki dirki imel je prvo besedo, večere je pa z malopridnim ženstvom poganjal.

— Železnica Mostar-Metković se pridno dela in se nadja, da jo bodo junija meseca 1885 izročili prometu. Ona iz Mostara v Sarajevo se pa ravnokar meri.

— Protestantovske diakonise in katoliške usmiljenke. Iz vzhodne Frizije se poroča katoliški „Germaniji“, da so ondotne usmiljenke vzbudile po svoji požrtvovalnosti nejevoljo protestantskih diakonis. Najbolj sloveči zdravniki izvršujejo operacije samo v bolnišnicah, ktere so v oskrbovanje izročene usmiljenim sestram. Občinstvo samo pripoznava, da se diakonise ne morejo meriti z usmiljenkami, zato samo te kliče na pomoč, pa večkrat zastonj, ker jih je za tako obširen posel premalo. Neki premožen katoličan je hotel dati svojo hčer v bolnišnico, oglasil se je v sedmih, pa nikjer ni bilo prostora za-njo. Ali vlada ima te angelje usmiljenja, kakor nazivlje ondotno ljudstvo usmiljenke pod policijskim nadzorom, kakor kake hudodelke. Ta brezobzirnost v kraljestvu „božjega strahu“ mora užaliti vsacega katoličana.

Telegrami.

Zagreb, 21. sept. Vladnih kandidatov je voljenih 70, Starčevićancev 24, neodvisne narodne stranke 13 in trije brezstrankarji. Glasovali bodo poslednji z vlado. Deželni zbor se bode pričel na 30. septembra, in se bo pred vsem drugim hišni red prenaradil.

Zabreg, 21. sept. Druhal pobila je ponoči v Senji okna na davkarji, pri meščanu Rodiču in pri protopopu Prici s krikom; „Ob tla z madjaroni“.

Zagreb, 22. sept. Ker so Starčevićanci ponoči po mestu rogovili, je župan zavkazal, da se morajo vrata že ob 8 zvečer zapirati. Gostilne smejo biti odprte do 11, kavarne pa 12. ure. Vsako zbiranje je prepovedano. V Senji je župan suspendiran, na njegovo mesto imenovan je vladni komisar in vojak s tje kaj odšli.

Napolj, 22. sept. V poslednjih 24 urah do včera 4 popoldne 280 bolnih, 116 mrličev za kolero.

London, 21. sept. Dongolski mudir javil je v London, da si je Gordon dve zmagi priboril nad vstajniki, ter jih je spred Chartuma pregnal, ktere ga že od 30. t. m. nič več ne oblegajo.

Poslano.

Mi podpisani župani in ključarji obširne Ižanske fare očitno pred vsem svetom oporekamo v imenu vsih faranov lažnjivi izjavi nesramnega dopisuna iz Iga od 13. t. m., št. 211 „Slov. Naroda“, ter spričujemo in spoznavamo, da vse, kar se je pri farni cerkvi in raznih podružnicah storilo, je bilo tako potrebno, da, ako bi se ne bili naši sedanji prečastiti gospod fajmošter popravljanja lotili, bi bila naša farna cerkev in druge podružnice škodo trpele. Pristrčno nas toraj vse farane veseli, da smo dobili tako vnetega, za božjo čast in za naš časni in večni blagor tako gorečega gospoda fajmoštra, kteri se tolikanj trudi v cerkvi in zunaj cerkve in se ne vstrašijo niti stroškov niti trpljenja, da bi nam veljavo pred Bogom in svetom priborili.

Veselega srca smo jim vedno prihitieli s prostovoljnimi darovi na pomoč, da so nam farno cerkev zunaj in znotraj krasno in okusno olepšali. In še naši potomci se bodo hvaležno spominjali in slavili dela našega sedanjega občespoštovanega farnega predstojnika. — Pripravljeni smo tudi v prihodnje radostno in prostovoljno pri vseh cerkvenih in farnih napravah pomagati, ker vidimo, da njih delovanje razodeva le božjo in cele fare čast.

Toraj jim kličemo v imenu cele fare: Bog Vam povrni v obilni meri vse Vaše trpljenje in požrtvovalnost za našo faro in naj Vas ohrani v blagor cele fare še mnogo mnogo let!

Janez Šenk, župan na Studencu (Igu); Martin Pirc, župan Iške Loke; Janez Kraljič, župan v Tomišlju; Martin Modic, župan v Strahomeru; Jakob Japelj, župan v Iški vasi; Janez Uršič, Jernej Novak, ključarja farne cerkve; Franc Janželj, Janez Zalar, Jožef Suzman, Anton Rupert, Lovrenc Mihlin, Matija Zgone, Anton Šusteršič, Janez Ciber, Franc Kumše, Matevž Permé, Janez Švigelj, Anton Fister, Janez Japelj, Anton Skubic, Franc Jamnik, Bernard Švigelj, in Andrej Lešnjak, ključarji podružnih cerkv. Na Igu, 21. septembra 1884.

P. n.

Naš narod vedno bolj sprevidi važnost in korist domačih denarnih zavodov. Vendar se je pri nas Slovenceh do zdaj razmerno še malo storilo in še le v novejem času smo se tudi v tem oziru začeli postavljati na lastne noge, da mora vsak narod si sam zboljšati in vterjevati svoje gmotno, posebno pa denarno stanje, ako hoče neodvisen biti od drugih narodov.

„Zveza slovenskih posojilnic“, ustanovljena lanskega leta, da združuje delovanje posojilnic in podpira vstanovitve novih taci in hranilnih zavodov, bila je iz raznih krajev vseh slovenskih pokrajin vprašana in naprošena za stran naprave posojilnih zadrug.

Gledé na tako občno zanimanje spoznalo je podpisano načelstvo potrebno, da se rodoljubi skupno posvetujejo.

V ta namen skliče „Zveza slovenskih posojilnic“

shod v Ljubljano

dne 5. oktobra t. l. (nedeljo) ob 2. uri popoldne v dvorani Ljubljanske Čitalnice.

Pogovarjalo in posvetovalo se bode:

1. Kje naj bi se vstanovili novi denarni zavodi in kakšne vrste? Hranilnice ali posojilne zadruge? in

2. kdo bi se za dotične kraje poprijel potrebnih priprav?

Podpisano načelstvo si s tem dovoljuje o občinstvo prečastito k temu posvetovanju vljudno povabiti s prošnjo, da bi vsakdo blagovolil še druge rodoljube opozarjati na shod ter jih v našem imenu vabiti k vdeleževanju.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Načelstvo

„Zveze slovenskih posojilnic“.

Mihael Vošnjak,

načelnik.

V Celji, dne 7. septembra 1884.

Tuji.

19. in 20. sept.

Pri **Matti:** Ed. Friedheim, trgovec, iz Aleksandrije. — Margareta Eder, gled. igralka, iz Monakova. — Baltesar in Engel, trg. potovalec, z Dunaja. — Osvald Leuschner, trg. potovalec, iz Brna. — Henrik Krauseneck, trgovec, iz Trsta. —

G. Poppelbaum, fabrikant, z Dunaja. — Ferd. Tummeley, trgovec, z Dunaja. — S. Kronberger, trg. lesa, iz Budapešta. — Ales. Loehmer, učitelj, s soprogo, iz Buecari. — Franc Homma, iz Gradea. — Max Walther, posestnik, iz Celja. — Marija Staré, z družino, iz Kamnika.

Pri **Slonu:** Božidar Karpinski, zasebnik, iz Varšave. — Baron Ed. Gussieh, c. k. okr. glavar v c. k. notranjem ministertvu, s soprogo, z Dunaja. — Baron Leopold Egger, jurist, iz Gradea. — Rajmund Ivancich, trgovec, s soprogo, iz Pazna. — Franc Kovač, trgovec, iz Loža. — Franc Žagar, trgovec, Maikoviča. — Fr. Haudek, inženir, iz Leobersdorfa. — Dr. Mat. Pavelič, iz Zagreba. — Dr. Franc Kos, iz Sele. — Jurij Haslinger, iz Borovnice. — Aleks. Patth, iz Ljubljane. — Štefan Breberin, trg. pot. z Dunaja. — Appelmann in Kramer, dijaka, iz Gradea. — And. Bukounig, iz Reke. — Leop. du Fresne, c. k. major, iz Gorice. — Kliman, Mayer in Pogatschnig, enoletni prostovolci, iz Celovca. — J. Rupnik, zasebnik, iz Idrije. — Viktor Globočnik, c. k. notar, iz Zatičine. — Josip Češnik, trgovec, iz Knežaka. — Ernst Ruzička, trgovec, iz Zeinice.

Pri **Bavarskem dvoru:** Brunnhofer in Holveac, c. k. častnik z Dunaja. — Peter Ruper, trgovec, iz Linca. — B. Pernal, dijak, iz Maribora. — A. Muri, trg. lesa, iz Jezera.

Pri **Južnem kolodvoru:** Janez Permosar, posestnik, iz Maribora. — Karl Bezjak, kovač, iz Mozirja. — F. Dula, posestnik, iz Štorij na Štajarskem. — Valt. Strel, organist, iz Gorenjskega.

Pri **Avstrijskemu caru:** Tom. Javornik, posestnik, z Vrhnike. — Giralde in Bratogna, mornarja, iz Reke. — Izire, posestnik, iz Tržiča.

Umrlí so:

19. sept. Klementina Herbieh, uradnikova hči, 33 let, Križevniške ulice št. 4, vsled srčne napake.

V bolnišnici:

19. sept. Barbara Traven, gostija, 70 let, vsled kroničnega katara v črevesu.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. septembra.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl.	80 kr.
Sreberna	81	90
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104	60
Papirna renta, davka prosta	95	85
Akcije avstr.-ogerske banke	850	—
Kreditne akcije	294	60
London	121	65
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	77
Francoski napoleond.	9	67 1/2
Nemške marke	59	65

Zahvalna pisma.

Gospodu

Gabrijelu Piccoli,
lekarju
v Ljubljani.

Podpisani potrdim s tim, kakor se resnici spodobí, da že 10 let prejemam homeopatične zdravila od lekarne g. Gabriela Piccoli-ja v Ljubljani za domačo potrebo in so se taista vedno posebno dobro obnesla, toraj homeopatično lekarno g. Piccoli-ja lahko vsakemu z najboljšo vestjo priporočam.

Podlipo, meseca maja 1884.

Franc Arko, župnik.

Prosim Vas, izvolite mi zopet poslati izvrstne Vaše „želodečne esence“, katere je že mnogim pomagala, 24 steklenice.

Ljubno, 15. maja 1884.

Matej Strnad, župnik.

Prosim da mi s poštnim povzetjem pošljete 24 steklenice Vaše zares izborne „želodečne esence“

Na Ponikvah, 21. maja 1884.

Anton Batagelj,

vikar, pošta St. Lucija pri Tolminu

Osemnajst let bolehal sem na želodcu in uže sem mislila, da ne bom nikdar več zdrava. Kakor pa sem dobila Vašo „želodečno esenco“ mi je že po nekaterih steklenicah odleglo. Sedaj sem pa zdrava in dobro rejena.

Roveredo, Tirolsko, 10. februarja 1884.

Marija Schwarz.

Prosim, da mi zopet pošljete 12 steklenice Vaše „želodečne esence“, katera me je popolnoma ozdravila od bolečin v želodcu. Moja sestra je v svojem 66. letu ozdravila, ko je šest steklenic porabila, če tudi je popred mnogo let bolehal.

Liezen, 5. marca 1884.

(6)

Franc Stanko,

prometni čuvaj št. 83 na gorenjem Štajarju.

Piccolijeva želodečna esenca,

od Piccoli-jeve lekarne v Ljubljani, ozdravlja, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval, bolezní v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migrene itd. in je najboljši pripomoček za gliste pri otrocih.

1 steklenica 10 kr. Izdelovalec jo pošilja tudi v zabojih po 12 steklenic skupaj za 1 gl. 36 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj svežna za dobiti v lekarni Piccoli-ja pri Angelju v Ljubljani, dunajska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska.